

pozneje razgrejejo, v jeseni pa poprej razhladijo kakor lahke in rahle zemljiša.

Če je jesensko vreme slabo, naj poseje kmetovavec — če sicer zamore to storiti — rahle in suhe zemljiša z ozimino, težke zemljiša pa z jarim žitom.

Po tih vodilih naj se ravná umni kmetovavec! Ne moremo pa zamolčati, da pri setvi, ljubi kmetje, imate veliko praznih vér; de gledate na posebne ure, dneve, tedne in čase, in de vam je za vse to večí skerb, kakor za dobro seme. Nekatere sémene sejete o mlaji in se jih ne upate sejati o šipu; druge sejete o šipu, pa ne o mlaji. Nekteri se celó po svetnikih ravnajo in pravijo: „ta dan je dobro to seme sejati, pa škodljivo, ako bi se kako drugo sejalo“. Povejte mi: v kakošni zavezi je ta ali uni svetnik z vašimi deli na njivah, travnikih in po vertih? Ako bi potrebno bilo, na vse to gledati, bi nas bil ljubi Bog, ki nam vsakdanji kruh daje, gotovo tudi tega podučil, kakor nas je podučil v drugih rečéh. Ljubi Bog pa nam ni nikjer ne ene čerke razodel, de bi bilo dobro ali škodljivo na dneve ali mesce pri setvi gledati, veliko več nas milostljivi Bog po modrim Salomonu drugači uči rekoč: „Ki na veter gleda, ta ne seje, in ki oblake ogleduje, ta ne žanje“.

Če si pa ravno vse svoje delo pri setvi dobro opravil, vunder iz sémene nič ne bo, ako ga Vsi-gamogočni ne blagoslovi, kakor sv. Pavel govori: „Ne ta, ki sadi; tudi ne ta, ki zaliva, je kaj, ampak Bog, ki rast daje.“ — Vsejano seme potrebuje vse po pravi priméri sonca in dežja: to pa dati, stoji le pri Bogu!

(Dalje sledi.)

Góle bučnice.

Poljske buče dajo dobro pičo za živino vsaciga pleména; pa so tudi v jed za ljudi dobre. V več krajih, takó tudi pri nas, pa tudi olje iz bučniga sémene (bučnic) stiskajo. Iz tréh bokalov zlušenih jedric se bokal olja dobí. Bučnice lušiti pa je sitno in dolgočasno delo; bolehnim ljudém, tudi otrokam — če ravno niso dosti boljši kakor miši — je to delo nar bolj primérjeno. — Pred dvéma létama nam je nek popotnik jako vstregel, ki nam je ene zerna gólih bučnic — to je bučnic brez lušin — popustil. Te buče so nam že dvé léti lepo dozorele, in se od dozdanjih nič ne ločijo. Ko se nam bo seme pomnožilo, bomo radi na vsak pripraven kraj buče sadili, po ti poti pičo za živino množili, si olja za domačo potrebo dovelj pridobili, in si marsikteri kraj-carček, ki ga zdaj za laško olje izdamo, prihranili.

Častiti c. k. kmetijski družbi podám ponižno pol kôpe tacih pešká, ki se pri nas práv dobro obnašajo. *)
P. Musi.

Še nekatere čudne,

pa večidel žalostne skušnje zastran krompirja tudi v Postojnski kresii léta 1847.

Kér so nekteri naših Ipavcov že začéli gnoj voziti za krompir, me to napélje, vam povedati, de se je lani po vsi naši kresii ravno taka, pa še veliko hujsi krompirju péla, kakor na Gorenškém po oznanjenji gosp. Selčana v 48. listu pretečeniga tečaja Novíc razglašenim. Nekteri Ipavci sadijo krompir, če je le mo-

*) Lepa hvala za poslani dar. Pri ti priliki damo na znanje, de si bo za prihodnjo spomlad mlajši gospod Ferdinand Šmidt v Šiški nad Ljubljano zalogo nar koristniših žitnih, travnih, drevskih, sočivnih sémén napravil, ktero bo v Novicah oznanil, de bojo naši bravei, ki tacih sémén potrebujejo, vedili, kje jih imajo iskati. Tudi seme pohvaljenih gólih bučnic se bo pri njem dobilo. Vredništvo.

goče, že svečana ali vsaj précej sušca mesca, in zgodaj vsajen krompir je bil do zdaj pri nas še zmirej nar boljši in gnjilíne obvarovan. Ravno lani ga je bil sicer že vsajeniga še tak hud mraz zadel, de je zemlja zmerzovala, in mislili smo, de je vsajeni krompir za-veržen, pa práv nič mu ni škodovalo; veselo je kalil in rasel, pa tudi bogato in zdravo rodil. Sadijo ga vselej na vpríčo pognojeno lého pod čépón, in tako ne pride toliko globoko pod zemljo, kakor tam, kjer ga pod brazdo pometvajo. Čépón je ene sorte matika, pa ne na okroglo, ampak naravnost oster. Dva delaveca to delo práv naglo opravljata; močnejši na versto mahne z čépónam in perzdigne nekoliko perst, šibkejši pa iz kôška ali iz cajne kérhelj krompirja za njim pod čépón verže, uni ga izmakne in krompir je že zadosti zasut, in vséka berž drugo jamico i. t. d.

Kar ga je bilo tedej zgodaj sajeniga, je bil zdrav in dober *), kar ga je bilo pa pozneje, maliga in véliciga travna sajeniga, je bil po Ipavskim zlo, okoli Postojne, po Vremškém, po hribih i. t. d. pa popolnoma bolán, de se jim bo še za seme majalo. To léto je bila tedej njegova gnjilína v naši kresii veliko hujsi (skorej bi rekel popolnoma), kakor poprejšnje, in vunder ni bilo več toliko kričanja in zdihovalja, kakor poprej; nekaj zató, kér so se ljudjé nadloge že nekoliko privadili, nekaj pa zató, kér ga že zavoljo pomanjkanja sémene niso mógli, ali pa si še tudi nisa upali, ga toliko saditi, kakor popred, ampak obsejali so tudi Pivčani in Rovtarji svoje boljše njive, ktere je popred krompir v posesti imél, z drugim žitom. Poskusili so tudi turšico, ktera se jim je précej lani, desiravno ni bilo posebno toplo polétje, tako dobro prikupila, de je mende ne bodo več popolnoma s svojih zemljiš pregnali; in takó bo mende modri nebeški Oče s silo ljudém oči odperl in jih modrejšiga kmetijstvovanja navadil, zakaj on gotovo hoče, de naj kmeč več plémén žita séje, ne pa sam krompir, ali vsaj ne preveč, kakor so okoli Postojne, hribovci i. t. d. delali, in tako desetnikam, kér so jim desetno krompirja sploh odrekli, krivico, pa tudi sebi mnogo škodo napravljali. Kdor je kmetijsko kemijo pazljivo bral, že vé, de sam krompir človeku ne tekne dobro, de ga le z drugimi rečmi vred želodíc popolnoma prekuhati zamóre; potlej so si med drugim tudi to škodo s preobilnim sajenjem krompirja delali, de so žita le malo pridelovali, krompir pa, kér ga je bilo preveč, so v Terstu in v Reki práv po nič prodajali, véasih po goldinarji, véasih clo le po 40 kraje-cent, in tako tedej niso imeli ne robe, ne denarja, truda pa vender na cente ljudjé in živina.

(Konec sledi.)

Od konjskiga mesa.

Ljube Novice! marsiktero vražo ste že iz Slovenskiga pregnale, in marsiktera neumna véra je šla po Vaših jasnih podukih rakam žvižgat. Vam gré tudi zasluga, de konjsko meso ne bo dalje zaničevano ostalo, ampak de se bo, če je sicer zdravo in lepo, prihodnje v prid obračalo. Perva pojedina konjskiga mesa je bila v Krajnji 13. dan svečana. Hvala gospodam, ki so prvi na Krajskim zastarano neumno misel, de konjsko meso ni za jed dobro, prekucnili in pokazali, de je dobro. Stara govoricca je v Krajnji: „V Naklim so konja zaklali, v Krajnj pa kolíne poslali“, zdej pa, pravi naš slavni pesnik Dr. Prešerin, bomo rékli: „V Krajnji smo konja pobili, v Naklo pa kolíne vernili.“ In tako se bojo zamogli zdej Krajnci z Naklačani pobolati.

*) Tak zgodaj vsajen krompir je že o svetim Jakobu, ali vsaj kmalo po tem zrel, in za njim še répo sejejo, pa brez ji gnojiti. Pisatelj.

nuje zató, kér so jo Slovenci in Nemci morebiti pervikrat iz Turškiga dobili.

Turšico saditi pa moramo zdej kmetovavcam tolikanj bolj priporočevati, kér še ne vémo, kako se bo krompir létas obnesel, — turšica pa in sočivje (fižol, bob) sta gotovo nar boljši namestnika krompirja, kteriga smo se takó navadili, de smo druge sadeže preveč v nemar pustili. Kar nam Bog na eni strani vzame, nam na drugi zopet poverne; le spoznati moramo pomoč, in je iskati.

(Dalje sledí.)

Pomoček zoper sušico ali zginjavico nóg pri konjih.

Navadna bolezn kónj je, de se pregnani živini ena ali druga noga sušiti ali zginjavati hoče; ta bolezn se imenuje sušica ali zginjavica (Schwund), ali po domače: kónj je švintast. Ljudjé le malokdaj pravo sredstvo vedo, torej jim ubogo kljuse, ki ga še težko vpregajo, hira in hira, dokler ne pade. Pri Šentjurji v Podtabrom je umerl lani nek mož, ki je veliko veliko kónj v taki bolezni ozdravil. Od dalječ so ljudjé tako bolne konje k njemu gonili in mu radi po 12 petíc za ozdravljanje plačevali. Prosili so ga, in mu tudi lepó plačilo obetali, naj bi skrivnost vraštva povedal! Tode po nobeni ceni ni razodel svojiga zdravila, dokler ni nevarno zbolel. —

Nek dan pridem k njemu, gledat, kako se mu kaj godí; mož me prosi se k postelji vsesti, réče drugim iz stanice iti, in pravi: „Mnogim sim dobro storil, de sim jim bolne konje hitro ozdravil, sredstva pa še nikomur nisim povedal; vam ga povém; in vi ga znate za se perhraniti, ali pa po moji smerti odkriti, kakor vam je koli drago“.

Za eno zginljivo (švintasto) nogo se vzame v lékarnici za desetko oženka, in za desetko brinjeviga cveta; oboje skupej naj četertinko ure dobro vrè, in s tem naj se vsako jutro bólna noga namaže. Če hočes, de se konj hitrejši ozdravi, se mu mora na dan po dvakrat soršičniga kruha dati, kteri je z mravljinčjimi jajci natikan. — Kér je moža takrat, ko mi je to razodel, že jela pamet zapušati, in je že nekaj blodil, morebiti, de mi ni vsiga povedal; vunder je le vredno, de se skusi, kar sim zvedil in zdaj povedal. H.

Pristavek. Sušica nóg je sperviga notranji prisad kít, mesnatih žíl, čutnic, kostí i. t. d. eniga ali družiga čléna. Hude bolečine storé, de je konj šepast in de se včasí še clo ganiti ne more; ravno te bolečine pa tudi storé, de se noga sušiti začnè. V tem obstoji natora te bolezni. Pride pa večidel od prehlajenja ali od pretegnjenja. — Pervo sredstvo je pokoj šepastiga kónja, sicer se prisad še hujši vname. Vse druge zdravila pa imajo namen: notranji prisad vùn potegniti, torej zdravniki bolni del noge ali 1) z vročimi dišečimi vodami umivajo, ali 2) z mnogimi mazili mažejo, ali mu 3) zavlečejo, ali 4) z žarečim železom žgó. Umivanje noge vsaki dan dvakrat z vročo vodo, s katero so se dišeče cvetlice (postavim: melisa, meta, kameljce, majoran, rožmarin, senéni drób i. t. d.) poparile, je večidel pervo sredstvo, ktero zdravniki rabijo; noga naj se kake pol ure umiva, potem pa práv dobro s slamo dergne, de se popolnoma posuší; potem naj se s kôcam ali kako plahto pokrije, de se dobro spotí. — Mazila so zlo različne, menj ali bolj hude in skeleče. Ako si en teden nogo umival, kakor smo gori svetovali, in se bolezn nič ni zboljšala, začni nogo mazati. Polovica kafroveca (Kamphergeist), polovica pa terpentinoviga olja je že večkrat poterjeno mazilo, s kterim se vsaki dan enkrat bolni del noge, to je, okoli pléč in komolca

na sprednji nogi, okoli kukovice pa na zadnji nogi, namaže. Tudi mazilo, kteriga je umirajoči kmet gosp. H. razodel, utegne dobro biti. — Če pa vse mazanje nič ne pomaga, naj se brez zamude nad bolnim delam trak zavleče (Eiterband). — Žareče železo prežgè kožo, de vedno gerdí zaraški ostanejo, in ni nič gotovši zdravilo, kakor je zavlečeni trak. Vredništvo

Še nektere čudne, pa večidel žalostne skušnje zastran krompirja tudi v Postojnski kresii léta 1847.

(Konec.)

Poskušali smo sicer sémtertje mnoge pripomočke, krompirjevi gnjilini v okom priti, pa noben ni kaj posebno pomagal. Sadil sim ga maliga travna na lého v gnoj in v pepél, na drugo lého pa brez gnoja le v pepél, pa na obéh ga je sploh polovico na mehko in na rujavo sognjilo, desiravno sim ga zgodaj, namreč že 20. dan véliciga serpana izkopati dal; kdor pa ga je dolgo časa v zemlji pustil, mu ga je še več sognjilo. Nek čuden prikazik smo vunder zapazili: namreč na léhi, kjer je bil krompir brez gnoja le na pepél sajen, smo dali nekoliko krompirjevca kmalo po njegovim ocvetenji okoli svetiga Jakoba za živinsko klajo prižeti (kteri ni nobene semenske jagode pakazal), in lejte! ravno tam je bil krompir debel in popolnoma zdrav;*) ne eniga ni bilo ne mehko ne rujavo gnjiliga, in tudi v hramu ga ni nič pod zlo šlo (kér sim ga posebej ukazal spraviti) in še zdej je popolnoma zdrav. Kar pa ga je bilo na ravno tisti léhi pozneje prižetiga ali pa clo ne, ga je bilo lepiga debeliga krompirja polovico mehko ali rujavo gnjiliga, in še tudi potlej v zračnim hramu je marsikteriga krompirjeva kuga požerla.

Tudi s semenam iz krompirjevcevih jagod si mende ne bomo nič kaj pomagali, dokler Gospodar kmetovavcov hotel ne bo, kér tudi v naši kresii je skušnja poterdila, kar so nam Novíce že od drugod povedale. Gospod podružnik na Ubelskim (capellanus expositus) so namreč imenovano seme sejali, in po vsih svetih in postavah Novíc s sajenci ravnali, ktere so sicer zalo in košato rasle, pa vunder le drobin (memo jajčje debelosti ga ni bilo) in gnjil krompir rodile, kakor navadno sajeni krompir.

In tako moramo tedej spoznati in réči, de tudi krompirjevi bolezni se bo ravno taka péla, kakor bolezn koleri, ki je prišla in šla po volji Božji. Obupati ne smemo, ampak pomagati si moramo, kamur nam dobrotljivi Bog s perstam kaže in nas za roko pelje, namreč ne preveč krompirja saditi, ampak s krompirjem vred tudi druge žita in sadeže sejati.

Vse skušnje, ktere smo tú pa tam zastran krompirjeve bolezni doživeli, ali ki so nam jih Novíce naznanile, so take, de mora vsa človeška modrost omolkniti. Tako, postavim, je bilo rečeno: Drugo léto dalječ proč od okužene njive krompir sadíte! — ali vse to je ravno tako malo pomagalo, kakor postavljene straže tudi kolere niso mogle vstaviti, in na moji léhi, kjer je bilo poprejšnje léto več ko polovica krompirja sognjilo, je med drugo šaro pretečeno spomlad samosevc pognal (ali iz zdraviga ali iz bolniga krompirja, ne vé) in brez vse postrežbe čversto rastel. 28. dan véliciga serpana sim ga z lastno roko varno odkopal in štiri popolnoma zdrave krompirje iz pod njega dobil. Zraven njih ni bilo nobeniga gnjiliga ali bolniga. Le ti štirje so še zdaj popolnoma zdravi, kér sim jih posebej shranil.

Še to le pristavim, de snega smo létas do zdaj po Ipavski dolini kake dvakrat za malo časa toliko dobili, de vémo kakošin je; burjo pa smo hudo hudo imeli.

*) Torej se je tú zopet poterdilo, kar so Novíce po mnogih skušnjah svetovale. Vredništvo.

Pri nas je léta o Svečnici pred od strehe, ko od sveče kanilo, kar je dober pomèn, pravi Gorenc in Ipavec. Cesto smo že popolnoma prašno imeli, kér je po Svečnici burja že ni več pometala, pa ravno danes jo obilni dež izpira. To de Gorenc pravi: Svečnjeka dež pride po češnje in po rež, je rež malo, češinj nič. Ipavec ga ima pa rad, de mu od burje opihane in opraskane tertice oživi.

10. dan svečana 1848.

J. Podrebernicki.

Ni práv ne, de otroci živino pasejo.

(Poleg nemškiga.)

Pogosto se čuje tožba deželskih učiteljev, de otroci poléti také zanemarjeno šole obiskujejo. Kmet, ki sta mu poljsko delo in živinoreja také rekoč vse na svetu, méni dolžnosti očeta že spolniti, ako svoje otroke, kakor hitro moč in léta pripusté, na delo zaverne, ktero njega živi. Ni mu tedej mar dušno izobraženje sinú, de bi po tem takim zrasel človek po božji volji, marveč skerbí, de bi si otrok obilniši telesnih moči pridobil in tako mu služil v bolji rabo pri delu. Od tod izvira kmetovo brezkončno zanemarjenje svojih otrok, kar vtiče dušno izobraženje. Ako se mu le po volji obnašajo v rečéh, ki segajo v prid telesnih potreb, je že zadovoljin. Od tod je tudi, de jih prideržuje v šolo hoditi in keršanski nauk obiskovati. Ako se mu le količkaj koristi kaže, če sin domá ostane, ga domá priderží, ga v šolo ne pustí. Za tega voljo posmehajoč odrajuje malo kazin šolsko, ter pravi: „Sej mi Matiček med tem, ko v šolo ne gre, lahko še enkrat ali dvakrat toliko zasluži, čemú bi tedej v šolo hodil hlače tergat, mar nej domá bo in dela“.

Res, de kmetu težko dé, ako mu sin, ki je star, in močán dovelj, pri težkim delu na polji ne pomaga; tode on pozabi med tem sina potrebno izobraziti, njegovo serce požlahtiti; v nemar pustivši dolžnosti očeta hoče le in želí, de bi mu sin vselej in pri vsaki reči po móci v podporo bil. Desiravno deželska gosposka pripustí, de ob času žetve, kadar je dela čez glavo, sin pomaga očetu, vender kmetu to še ni zadosti; tudi razun šolskih praznikov priderží sina domá, kadar koli se mu zdí, de bi mu delo opravil, ktero bi lahko kak najemnik brez velicij potroškov storil, in kar bi sicer utegnulo sinu per dušnim izobraženji kar zlo na pot hoditi.

Navadno delo, ki ga kmet otroku opravljati da, je, de živino na pašo goni. Ali ravno to opravilo je duši kar močno škodljivo. Otroci, kér morajo krave pasti, šolo zanikerno obiskujejo in po tem takim v uku delječ zad ostanejo, se v sredi med neumno živino také rekoč samí poživinijo, se prezgodej soznanijo z napčnimi nagíbi, se navadijo kleti, rotiti, se navdajo terdoserčnosti, gonijo v drugiga last živino, ni jim mar ne skerb za premoženje bližnjiga — in več družih slabih navad se jih prime, ki jih celo življenje spremljajo, navadno s hudimi nasledki združene.

Mnogokratna skušnja učí, de se otrok, ki se s hudobnimi druží, le prenaglo navzame napčinnost tovaršev, se spači, skazí. Vzrok tega pa je človeku prirojen naklon posnemati; in ravno ta naklon večidel tudi stori, de se otrok navadno tak zredí, kakoršni so starši, bratje in sestre, učeni, prijatli ali tovarši, — in ravno iz tega se tudi spoznati da, od kod de izvira neotesanost, zarobljenost, napčinnost, divjina, malopridnost in terda govorica otroka, ki se večidel z živino pečá. Ni tedej treba te reči bolj natanjko razlagati, kér se tega lahko vsak sam prepriča.

Desiravno so ti nasledki družtva z živino otrokam močno škodljivi, vender je še huje nasledba té družine z živino, namreč, de se otroci prezgodej soznanijo z nagíbam do drugiga spóla, in z graham, ki iz tega izvira. Če vse izpod nog spraviš, kar bi utegnulo

tvojiga otroka pohujšati, če zavolj tega vse podobe, ki bi pripomogle sinovi duši na pot hoditi, njegovim očém skriješ, če poslednjič po svoji móci, kar se da, skerbiš, de bi sin ne bil zapelján, in če so pobožni Rimljanje starašina *) odstavili in iz dežele spodili, kér je vpričo svoje hčere svojo ženó poljubil ali kušnil, in také morde v hčeri nečiste želje obudil; kaj porečeš nespameti, otroke z neumno živino v samotne kraje pošiljati, kjer imajo vsaki dan priložnost nečiste želje in prezgodej zbužen natorin mik spolniti? — Dostikrat je že en sam tak pogled dovelj zapeljati; — kakó de bi se otrok ne pohujšal, ki je skorej vsaki dan priča tacih del in sicer še na samotnim kraji brez vsiga dela! —

(Konec sledí.)

Istrijanski Slovenci med Teržaškim in Reškim morjem.

(Dalje.)

Zdaj, dragi bravci! vam hočem še nekaj od ženitve, od kërševanja in od zakopávanja naših Slovincov povedati. —

Naši Slovenci so skerbni, de njih sinovi pametne žene dobivajo. Toliko de odrastejo otročjim létam, že mislijo, kje de bi jih oženili. Sin, kadar je odločen za ženitvo, nima nič skerbéti za svojo prihodnjo ženo; tó vse njegovi starši in stareji izmed družine preskerbijo. Oni pa se vselej prizadevajo, dobiti mu „mlado dobre kèrví,“ to je, de je poštena, pobožna, de jo imajo ljudjé v selu radi, in de je zdrava in krepka; od nepoštene hiše ne bodo nobene izbrali; osobito pa gledajo na zadržanje njene matere, kér imajo ta pregovor: „Kako majka préde, také hči tke“. Tudi se spomnijo besed s pisma, in rečejo: „Jedali zbiraju od dračja grozdje, ali od tèrnja smokve?“ Ravno tako pa tudi starši mlade dobro pomislijo zadržanje in poštenje tiste hiše, v ktero mislijo svojo hči za ženo dati. Na doto in na druge dobičke malo kdo naših Slovincov pri ženitvi gléda. — Malo kdaj se bo kak sin branil tisto vzeti, ktero so mu starši ženo odločili; tako se tudi hči ne brani, če so starši privolili, kér imajo veliko ljubezen in spoštovanje do svojih starejih. —

Kadar oče izvoli mlado, ktero hoče svojimu sinu ženo dati, si vzame tri ali štiri iz svoje rodbine, kateri so bolj pametni in poštovani, ter se vsedejo na konje, in gredo „mlado prosit“. Kadar pridejo do vrat tiste hiše, v kateri izvoljena mlada biva, brez razjahati, pokličejo starše njene, in kadar oni vunkaj pridejo, se vsí odkrijejo in jih pozdravijo, rekoč: „Hvaljen budi Isukarst i Maria! Došli smu upitati, jeli ste kontenti dati hčirku vašu I. u zakon dragimu sinku našimu I.“ — Starši mlade pa odgovorijo: „Od danaska za osam dana dojdite za čuti odgovor“. Brez kaj družiga govoriti, sunejo oni z ojtrogami konje, in kakor blisk proč derjajo.

Letó vpitanje (vprašanje) storijo večidel na nedéljo, in précej v srédo se že vé, kaj de bodo odgovorili; zakaj, če ima odgovor biti dober, pošle mlada „svojimu mladomu“ rožic; če pa ne, mu pa pošle pelína; zato tudi „kakimu pelína dati,“ hoče tukej toliko reči, kakor v drugih krajih, ko rečejo: „Enimu kožuh dati“.

Kadar vejo, de bo odgovor dober, gredo drugo nedeljo vsi tisti, kateri so šli pervo pot prosit, in tudi ženin gré z njimi, odgovor dobit. Kadar pridejo do hiše, razjašejo, streljajo in gredo v nevéstino hišo. V hiši se pozdravijo, in možki eden drugiga bušnejo, in v krat-

*) Starašini po latinsko senatores so bili visoko častiti možjé pri starih Rimljanih. Od konca je bilo sto udov v senatu Rimskim, bolj pozneje pa 600. Starašina je mogel biti visociga stanú, premožen in čez 25 lét star. Tudi Greki so imeli starašine, ki so jim *γεροντες* rekli. Pisatelj.